

Forum for Natur og Friluftsliv - Sør-Trøndelag

Sandgata 30, 7012 Trondheim
Tlf.: 94109461 E-post: sor-trondelag@fnf-nett.no

Rissa kommune
postmottak@rissa.kommune.no

Trondheim, 26. august 2016

Høringsuttalelse om kommunal planstrategi Indre Fosen kommune (Rissa og Leksvik)

FNF er et samarbeidsnettverk for naturvern- og friluftslivorganisasjoner på fylkesnivå. I Sør-Trøndelag er elleve organisasjoner tilknyttet FNF som til sammen har 33 000 medlemskap. Vi arbeider for å bevare natur og mulighetene å utøve friluftsliv, både i nærmiljøet og i villmark, i skogen og på fjellet.

Ettersom Rissa kommune befinner seg i Sør-Trøndelag før fylkessammenslåingen, uttaler FNF Sør-Trøndelag seg i saken.

Friluftsliv og folkehelse

Friluftsliv er en samling av aktiviteter med svært stor oppslutning, ni av ti sier at de er interessert i friluftsliv¹. Friluftsliv skaper mye fysisk aktivitet og dermed bedre folkehelse, det er dessuten den gruppe av aktiviteter som størst potensial å nå ut til enda flere, i alle aldre fra barn til eldre. Spesielt friluftsliv i nærområdet er et viktig lavterskiltak som aktiviserer grupper som er lite fysisk aktive. To tredeler av befolkningen sier at om de skal bli mer aktive er det fysisk aktivitet i naturen de er interessert i å begynne med eller gjøre mer av².

Hvor viktige naturområdene er for folkehelsen og trivsel blir ofte glemt når man skal avklare arealsaker. De fleste er enige i at vi trenger mer friluftsliv for å kutte sykehusutgiftene, men når man diskuterer hvor et nytt boligfelt eller industriområde skal plasseres er det friluftslivets anlegg som man ofte tar først. Å kartlegge, bevare og opparbeide attraktive friluftsliv- og turområder er et av de viktigste folkehelse tiltakene. Det er ikke bare når friluftsområder forsvinner at det har en effekt på hvor mye vi går på tur, men når det kommer nye inngrep i et område blir opplevelsen redusert. Den reduserte opplevelsen kan gjøre at man ikke kommer seg ut like ofte, naturopplevelsen og rolige omgivelser er en av de viktigste motivasjonsfaktorene for å komme seg ut i naturen³.

Det er bra at planstrategien sier kommunene skal revidere planene for *Idrett og friluftsliv*, og sammenstille disse før sammenslåingen. Friluftsliv bør utgjøre en viktig del av denne. Friluftsliv bør også utgjøre en viktig komponent i *Oversiktsdokument folkehelse*. Vi har også en del konkrete kommentarer relatert til noen av våre satsningsområder:

1 TNS Gallup 2012

2 Synnovate oktober 2010

3 Synnovate 2009

Områder med natur- og friluftsverdier

Kommuneplanens arealdel skal ifølge planstrategien revideres for både Rissa og Leksvik, og det *Landbruksplanen* for nye Indre Fosen kommune skal utarbeides. Disse planene er spesielt viktige med tanke på natur og friluftsliv:

Verneområder

Det er viktig å følge opp verneområder, med tiltak for vern, drift, skjøtsel og ivaretagelse av leveområder for det biologiske mangfoldet.

Landbruks- og kulturlandskap

I den nye Friluftsmeldingen⁴ publisert i mars 2016 understrekes viktigheten av landbruks- og kulturlandskap for friluftslivet, slik at også friluftslivet bør behandles i den sammenheng. *Landbruksplanen* bør også inneholde tiltak for å bevare naturverdier i kulturlandskapet, som kantvegetasjon, ravinedaler osv.

Areal- og tettstedsutvikling

Når *Kommuneplanens arealdel* skal revideres, er hensyn til nærturområder og grøntdrag/grønncorridorer viktige, fordi de inspirerer og leder befolkningen ut på tur, og videre til gode turområder. Bevaring av verdifulle natur- og friluftslivsområder er viktig, og må tydeliggjøres i planstrategien. Fortetting med kvalitet bør være et overordnet mål, og det bør utarbeides grønnplasser for flere tettsteder, slik som for Støren i 2015.

Det bør komme tydelig fram om kommunen har gjennomført en gjennomgang og ytterligere definering for bruken av de delene av kommunen som er definert som LNF/LNFR-områder (Landbruks-, natur og friluftsområder samt reindrift) i kommuneplanens arealdel. Planstrategien bør inneholde tiltak for å sikre disse arealene bedre. For eksempel kan hyttefelt i verste fall legge beslag på områder som er viktige for biologisk mangfold, og privatisere viktige friluftsområder. Vi mener at hytteutbygningen skal skje i tilknytning til eksisterende hyttefelt eller langs eksisterende helårsveier.

Strandsonen

Vi ser at det for Blankbygda i Leksvik står at det bør legges til rette for «økt tilgjengelighet i strandsonen», noe som vil bidra til å skape et attraktivt bomiljø. Dette er en satsning vi setter pris på, og som bør gjelde hele den nye kommunen.

Hele hundremetersbeltet langs sjøen, strandsonen, er i utgangspunktet definert som et område av nasjonal interesse med bygge- og deleforbud. Byggeforbudet langs sjøen går frem av § 1.8 i plan- og bygningsloven, hvor det står at det ikke er tillatt å oppføre bygninger nærmere sjøen enn 100 meter fra strandlinjen målt i horisontalplanet ved alminnelig høyvann.

Av hensyn til natur- og friluftslivinteresser for allmennheten er det viktig å ikke dispensere fra dette.

Vannforekomster

Planstrategien bør inneholde noe om kommunens arbeid med vannforekomster, og om hvordan kommunen skal innfri krav om god økologisk tilstand etter vannforskriften og EUs vanddirektiv. Dette er viktig blant annet med tanke på avrenning fra landbruket, ved masseuttak/-deponier, gruver o.l.

Hovedplan vann, Hovedplan avløp og Landbruksplanen er blant de aktuelle planene for slike hensyn, samt kommunedelplaner og områdereguleringer.

Kart og kartlegging

Strategiplanen bør understreke behovet for å kartlegge, bevare og utvikle turmulighetene i nærområdet. Dessverre ser vi også ofte at slike formuleringer i lite forpliktende planer ofte må vike for andre interesser.

4 Meld. St. 18 (2015–2016) Friluftsliv — Natur som kilde til helse og livskvalitet

Vi minner derfor om at det ikke bare er viktig at man har en plan som sier at man skal bevare turområder, men at man også følger den. En rekke kommuner har allerede kartlagt sine friluftslivsområder, og disse må sikres med Friluftsloven og allemannsretten, samt å eventuelt supplere med statlig sikring.

Bærekraft

Om flere skal ha en miljøvennlig livsstil må de miljøvennlige valgene være attraktive for personen som skal ta valget. Det er derfor viktig at planstrategien tar opp satsning på kollektivtrafikk, gang- og sykkelveier og at det skal være enkelt å leve miljøvennlig. *Klima- og energiplanen* vil være en viktig del av dette.

Det bør også stå noe om satsning på klima- og energivennlige løsninger. Blant annet bør det være mål om at den kommunale bygningsmassen skal ha god kvalitet, og at kommunen skal være energieffektiv. Kraftverk kommer ofte i konflikt med biologisk mangfold. Den mest miljøvennlige energien er derfor den som ikke blir brukt. ENØK-tiltak er bra for naturen, og skaper i tillegg lokale arbeidsplasser og sparer utgifter på sikt.

Medvirkning og samarbeid med FNF

Vi håper at kommunen benytter seg av FNF-nettverket i sitt arbeid med natur og friluftsliv. FNF Sør-Trøndelag og naturvern- og friluftsjorganisasjonene (se <http://fnf-nett.no/7710>) bidrar gjerne gjennom en reell og bred medvirkning, og ønsker å bli inkludert med videre i kommunens planprosesser. Vi tar gjerne mot henvendelser fra kommunen i saker og områder som også berører de tilsluttede organisasjonenes interesser. Når kommunen skal utvikle nye planer, deltar vi gjerne på informasjonsmøter kommunen arrangerer for befolkningen og interesserte parter. (Det er en fordel at disse er på kveldstid, da det øker mulighetene for at frivillige kan delta.)

Samarbeid med naturvern- og friluftsjorganisasjonene kan med fordel implementeres i kommunens planstrategi og kommende planer, inkludert FNFs strategiske rolle som felles kontaktpunkt.

Uttalelsen støttes av: FIVH-Trondheim, Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag, Norges Jeger og Fiskerforbund i Sør-Trøndelag, Norsk Botanisk forening Trøndelagsavdelinga, Norsk Ornitologisk Forening avdeling Sør-Trøndelag, Syklistenes Landsforening, Trondhjems Turistforening og Trondheim Turmarsjforening.

Erik Brenna
Fylkeskoordinator
FNF Sør-Trøndelag